మాఘమాసంలో ఒకనాటి రాత్రి ఆఖరుజామున ఒక యాత్రికుల పడవ గంగాసాగర సంగమంనుంచి తిరిగివస్తున్నది. ఒక ముసలివాడూ, ఒక యువకుడూ తప్ప మిగిలినవారంతా నిద్రపోతున్నారు. యువకుడితో ఏదో మాట్లాడుతూ ఉండిన వృద్ధుడు నావికుడికేసి తిరిగి, "ఇవాళ ఈ పడవ ఎంతదూరం ప్రయాణం చేస్తుంది?" అని అడిగాడు.

చెప్పలేమన్నాడు నావికుడు. రాత్రి పెద్ద తుఫానుకొట్టి పడవలు చెల్లాచెదరై పోయాయి. వృద్ధుడు నావికుణ్ణి నానా మాటలూ అనసాగాడు.

"వాణ్ణెందుకు తిడతావు? దైవికంగా జరిగినదానికి వాడేం చేస్తాడు?" అన్నాడు యువకుడు.

"నీకేం, చెబుతావు ఇరవై అయిదు కుంచాల భూమిలో పండిన పంటంతా ఎత్తుకు పోయారుట. పిల్లాజెల్లా గలవాణ్ణి; ఏడాదిపొడుగునా ఎలా పోషించేది?" అన్నాడు వృద్ధుడు. ఆయన కీ దుర్వార్త గంగాసాగర సంగమంలో, తన వెనకగా వచ్చిన యాత్రికులు చెప్పారు.

"ఇంటిదగ్గిర మంచీ చెడ్డా చూసేవాడు లేనప్పుడు మీరీ ప్రయాణం చెయ్యవలిసింది కాదు."

"ఎందుకూ? తొంభై నిండాయి ఇప్పుడన్నా పరలోకంగురించి జాగ్రత్త పడవద్దూ?"

"మర్మం తెలిస్తే, ఇంటిదగ్గిర ఉండే అన్ని యాత్రలూ చేసిన పుణ్యం సంపాదించవచ్చు."

"మరి నువ్వెందు కొచ్చావ్?"

"సముద్రం చూడటానికి." అని యువకుడు సముద్రం అందం స్మరిస్తూ శ్లోకం చదవసాగాడు.

వృద్ధుడు శ్రద్ధగా నావికుల సంభాషణ వినసారంభించాడు. నావికులకు తాము ఏ నదిలో ఉన్నదీ, ఏ ప్రదేశంలో ఉన్నదికూడా తెలీదు; వాళ్ళు భయపడుతున్నారు.

యువకుడు పడవ పైభాగానికి వెళ్ళి చూశాడు. అన్నిపక్కలా పొగమంచు దట్టంగా కమ్మింది తీరమూ, నక్షత్రాలూ, ఆకాశమూ. చంద్రుడూ ఏమాత్రమూ తెలుసురావటంలేదు యువకుడీ సంగతి వృద్ధుడితో చెప్పాడు. నిద్రలేచిన ప్రయాణీకులలో అలజడి సాగింది. ఈ గోలకు నిద్రపోతున్నవాళ్ళుకూడా లేచి, అందరూ ఒక్కుమ్మడిగా, "ఒడ్డు పట్టించండి" అని కేకలు వెయ్యసాగారు. కాని ఒడ్డు ఎక్కడ ఉన్నదీ తెలిస్తేగద చేరటానికి?

యువకుడు నావికుల కొక సలహా ఇచ్చాడు: త్వరలో సూర్యోదయమై, పొగ మంచువిచ్చినాక అన్ని వివరాలూ తెలుస్తాయి; ప్రస్తుతానికి తెడ్లు వెయ్యటం ఆపి, పడవను దాని మానాన ప్రవాహంవెంబడి పోనివ్వటం మంచిది. నావికులు అలాగే చేశారు. ప్రయాణీకులకు ప్రాణభయం పట్టుకున్నది మగవాళ్లు దుర్గాస్తవం చేస్తున్నారు. ఆడవాళ్ళు అందరూ కలిసి ఏడుస్తున్నారు. తన కొడుకును గంగాసాగర సంగమంలో వదేసివచ్చిన స్త్రీ ఒక్కతెమాత్రం ఏడవటంలేదు.

సూర్యుడు ఉదయించాడు. పొగమంచు విచ్చిపోయింది ప్రయాణీకు లందరూ పడవ పై భాగానికి వచ్చి, చుట్టూ కలయజూశారు. పడవ ఒక నదీముఖంలో ఉన్నది. నదిఒడ్డు ఒకటి పడవకు సమీపంలోనే ఉన్నది గాని రెండోది కనుచూపు మేరలో లేదు. సూర్యుడున్న దిక్కునుబట్టి మిగతా దిక్కులు తెలిశాయి సమీపంలో ఉన్నతీరం సముద్రపు పడమటితీరం. సముద్రజలం నీలంగా ఉంది. అందులో వచ్చిపడే నదనీరు తెల్లగాఉంది. ఆ నది రసూల్‌పూర్ నది.

మరికొంత సేపటికి నదికి పోటువస్తుంది అప్పుడు పడవ నదికెగువగా వెళ్ళవచ్చు ఈ లోపుగా ప్రయాణీకులు తీరాన కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని, వంట చేసుకుని భోజనం చెయ్యవచ్చునని నావికులు చెప్పారు. పడవ ఒడ్డుకు చేరింది ప్రయాణీకులు కాలకృత్యాలు తీర్చుకున్నారు గాని, వంట చేసుకోవటానికి వంటచెరుకు లేదు. అంతదూరాన చిట్టడవి ఉన్నది గాని, అందులో క్రూరమృగా లుంటాయని ప్రయాణీకులు భయపడ్డారు.

యువకుడు—అతని పేరు నవకుమారుడు—గొడ్డలి తీసుకుని బయలుదేరుతూ, తాడు పట్టుకుని తనవెంట మరొకణ్ణి ఎవణ్ణయినా రమ్మన్నాడు. ఒక్కడూ కదలలేదు.

"సరే, భోజనాలప్పుడు మీ సంగతి చెబుతాను," అంటూ నవకుమారుడు ఒక్కడే బయలుదేరాడు ఎత్తునుంచి చూస్తే ఎక్కడా జనసంచారం లేదు కనుచూపుమేర దాకా చిట్టడవి. అందులో వంటచెరకు దొరకదు. పెద్దచెట్టుకోసం వెతుక్కుంటూ నవకుమారుడు నదివెంబడి చాలాదూరం వెళ్ళవలసివచ్చింది.

అతను కట్టెలు కొట్టి, మోపుకట్టి, ఎన్నడూ అలవాటు లేకపోయినా దాన్ని నెత్తిన పెట్టుకుని, అలుపు చేత మధ్యమధ్య ఆగి విశ్రాంతి తీసుకుంటూ, తిరిగి రావటానికి చాల ఆలస్యమయింది. అతన్ని ఏ పులో ఈడ్చుకుపోయి ఉంటుందని మిగతా ప్రయాణీకులు భయపడ్డారు, కాని వాళ్ళు అతనికి అండగా బయలుదేరలేదు.

ఇంతలో నది పొంగసాగింది. ఇప్పుడు పడవలో తీరాన ఉండటం ప్రమాదం. నావికులు కట్టుతాళ్ళు విప్పి పడవను ప్రవాహమధ్యానికి తీసుకుపోయే యత్నం

ఆరంభించారు. ఈ పని పూర్తి అయేలోపలనె ఒడ్డున ఉన్న ఇసుకతిన్నెమీదికి నీరు పొంగింది. ఒడ్డునఉన్న యాత్రికులు తమ వంటసామగ్రిని అక్కడే వదిలేసి గబగబా పడవలోకి ఎక్కారు. ప్రవాహవేగాన పడవ రసూల్‌పూర్ కేసి పోసాగింది. దాన్ని నావికులు మందప్రవాహంలోకి అతికష్టంమీద లాగే సమయానికి వారు ప్రవాహం వెంబడి ఉత్తరంగా చాల దూరం వెళ్ళిపోయారు.

నవకుమారుడికోసం పడవ వెనక్కి వెళ్లాలా, వద్దా అన్న సమస్య వచ్చింది. పడవను వెనక్కి తీసుకుపోవటానికి ప్రయాణీకులు ఒప్పుకోలేదు. వెనక్కి పోయిన పడవ తిరిగి నదికి పోటువచ్చినదాకా మళ్ళా కదలలేదు. ఈ లోపల రాత్రి అయిపోతుంది. అందరూ పస్తు ఉండాలి. అసలు నవకుమారుణ్ని ఏ పులో అదివరకే లాక్కుపోయిఉంటుంది !

పడవ ముందుకే పోయింది.

కట్టెలమోపుతో పడవ ఉండినచోటుకి వచ్చిన నవకుమారుడు పడవ కనిపించక పోయేసరికి భయపడ్డాడు. తోటి యాత్రికులు తన నీ నిర్జనప్రదేశంలో ఒంటరిగా విడచివెళ్ళిపోతారని అతనికి తట్టనుకూడాలేదు. పడవలోవాళ్ళు తనకోసం వెతుక్కుంటూ వస్తారనే నమ్మకంతో అతను చాలాసేపు అక్కడే నిలబడ్డాడుకూడా. కాని పడవ రాలేదు. ఒకవేళ అది పోటువేగానికి కొట్టుకుపోయి ఉంటుందేమో ! పోటు తగ్గగానే తిరిగి వస్తుందనుకున్నాడు. పోటు తగ్గింది. పడవ రాలేదు. పోటు మళ్ళీ వచ్చింది. మరొకసారి తగ్గింది. సూర్యాస్తమయంకూడా కావచ్చింది.

"పడవ మునిగి అయినా ఉండాలి, లేక మిగిలినవాళ్ళు నన్ను విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోయి అయినా ఉండాలి," అనుకున్నాడు నవకుమారుడు. ఈ మాట అనుకోగానే అతని గుండె నీరయిపోయింది.

అతను చాలా విషమస్థితిలో పడ్డాడు. చుట్టుపక్కల ఎక్కడా ఒక గ్రామం గాని, ఆశ్రయంగాని, నరసంచారంగాని లేదు. తిండి లేదు. ఆఖరుకు తాగే నీరు కూడా లేదు; సముద్రజలం కలవడంచేత నదీజలంకూడా ఉప్పే.

చీకటిపడింది. సముద్రపుహోరూ, అప్పుడప్పుడూ మృగఘీంకారాలూ తప్ప మరొక శబ్దమే లేదు. నవకుమారుడు కాలు కాలిన పిల్లిలాగా ఆ ఇసుకప్రాంతంలోనే అటూ ఇటూ తిరిగాడు. శీతాకాలం కనక రాత్రికి చలిపెరుగుట సహజమైపోవటమూ, క్రూర మృగాల బారిని పడటమూ తప్పేటట్టు కనిపించలేదు.

తిండిలేకా, తిప్పటవల్లా అతనికి అలసట కలిగింది. అతను ఒక ఇసుక

దిబ్బకు చేరగిలబడి కూర్చుని త్వరలోనే నిద్రపోయాడు. శరీర మానసిక శ్రమలు నిద్ర కలిగిస్తాయి.

అతను తిరిగి నిద్ర మేలుకునేసరికి ఇంకా రాత్రిగానే ఉన్నది. తనను ఏ క్రూర మృగమూ తినెయ్యనందుకు ఆశ్చర్యపడుతూ అతను చుట్టూ కలయజూసేసరికి, దూరంగా మంటలు మండుతున్నట్టుగా వెలుగు కనిపించింది. ఆ వెలుగు అంత కంతకూ జాస్తి అవుతున్నది. అతని మనసులో ఆశ తలఎత్తింది. అతను లేచి ఆ వెలుగు కనిపించేదిక్కుగా చిట్టడవికి అడ్డంపడి నడవసాగాడు ఆ మంటలు కొండవీదయ్యారేమోనన్న అనుమానం అతనికి కలిగింది. కాని భయపడటం ప్రాణ రక్షణకిదం కాబోదనుకుని అతను ముందుకు సాగాడు.

అతను ఒక ఎత్తయిన ఇసుకగుట్టను చేరుకున్నాడు. దాని పైభాగానే మంటలు మండుతున్నాయి అక్కడే ఒక మనిషి ఆకారంకూడా ఆకాశానికి అంటించినట్టుగా కనబడుతున్నది. నవకుమారుడు ఇసుకగుట్టపై నెక్కి, అక్కడి దృశ్యాన్ని చూసి, కొయ్యబారిపోయాడు.

సుమారు యాభై ఏళ్ళ వయసుగల వ్యక్తి, మొలకు పులితోలు చుట్టుకుని, తలలేని మనిషి మొండెంమీద కూర్చుని ఏదో ధ్యానం చేస్తున్నాడు. శవంతాలూకు తలమొండెం నుంచి వేరై కొంచెం ఎడంగా పడిఉన్నది, ఆ మనిషి, ఎవడో కాపాలికుడు ఆయన జుట్టూ గడ్డమూ ఆయన శరీరం పైభాగాన్ని కప్పేస్తున్నాయి ఆయన మెడలోని రుద్రాక్షమాలలో అక్కడక్కడా మనిషి ఎముకలు గుచ్చిఉన్నాయి. ఆ ప్రాంతంలో అనేక మానవాస్థిపంజరాలు పడి ఉన్నాయి. కళ్ళు కంపు కొడుతున్నది. నవకుమారుడికి ముందుకు పోవటానికి గాని, వెనక్కు రావటానికి గాని కాళ్ళాడలేదు. అతను కాపాలికులను గురించి విని ఉన్నాడు.

కాపాలికు డతన్ని చూసికూడా చాలాసేపు ధ్యానంలోనే ఉండి, చివరకు, "ఎవరు నీవు?" అని అడిగాడు.

"బ్రాహ్మణ్ణి!" అన్నాడు నవకుమారుడు.

"కూర్చో," అనేసి కాపాలికుడు తన పనులలో తాను నిమగ్నుడయాడు.

నవకుమారుడు కూర్చోలేదు, నిలబడే ఉన్నాడు. చాలాసేపటికి కాపాలికుడు శవం మీదినుంచి లేచి, "నా వెంటరా," అని నవకుమారుడితో అన్నాడు.

"తమరు ఏం చేయ్యమన్నా చేస్తాను. ఆకలిదప్పులతో ప్రాణాలు పోతున్నాయి. మీ వెంట వస్తే తినటానికేమైనా దొరుకుతుందా?"

"భైరవీమాత నిన్ను ప్రేరేపిస్తున్నది. అన్నం దొరుకుతుంది."

కాపాలికుడివెంట నవకుమారుడు బయలుదేరాడు. దారిలో ఇద్దరూ మాట్లాడుకో లేదు. చిట్టచివరిమీదుగా వారు చాలా సేపు నడిచి ఒక పర్ణకుటీరం చేరుకున్నారు. కాపాలికుడు చిత్రంగా ఒక కర్రను వెలిగించాడు. కుటీరములోపల చాపలూ, పులిచర్మాలూ పరిచిఉన్నాయి అక్కడ ఒక నీటికుండా, పళ్ళూ, కందమూలాలూ ఉన్నాయి.

"పళ్ళతోనూ, కందమూలాలతోనూ ఆకలి తీర్చుకుని, కుండలోని నీరు తాగి, పులిచర్మంమీద పడుకుని నిశ్చింతగా నిద్రపో నేను తిరిగి కనిపించేదాకా ఈ కుటీరం వదిలిపోకు.'' అని హెచ్చరించి కాపాలికుడు వెళ్ళిపోయాడు. నవకుమారుడు కొన్నిపళ్ళు తిని, కషాయంలాగా ఉన్న నీరు తాగి, పులిచర్మంమీద పడుకుని వెంటనే నిద్రపోయాడు.

సుర్యోదు తెల్లవారుతూనే అతను లేచి, కుటీరం బయటికి వచ్చాడు. కాపాలికుడి వెంట ఉండటం అతనికి ఇష్టంలేదు. ఇంటికి పోవాలని ఉన్నది. కాని కాపాలికుడు చెప్పకపోతే అతనికి మార్గం తెలియదు. కాపాలికులకు అతీతశక్తు లుంటాయి. అందుచేత ఈ కాపాలికుడికి కోపం తెప్పించటం మంచిదికాదు.

రెండుజాములు దాటింది. నవకుమారుడికి ఆకలి దహించుకుపోతున్నది. కుటీరంలో ఇప్పుడు తినటాని కేమీలేదు. కాపాలికుడు రాలేదు. మూడోజాము కూడా గడవనిచ్చి నవకుమారుడు కుటీరం వదిలి, పళ్ళకోసం వెతుకుతూ బయలుదేరాడు. కొద్దిదూరంలోనే ఒక ఇసకదిబ్బమీద ఉన్న చెట్లకు తినదగినపళ్ళు కనిపించాయి. వాటిని కడుపునిండా తిని ముందుకుసాగాడు. అతను అడవిలోపడి నడుస్తూ త్వరలోనే దారి తప్పాడు. కుటీరం ఏ దిక్కుగా ఉన్నదీ తెలియలేదు. అంతదూరాన సముద్రఘోష వినిపించింది అతను అటుకేసి వెళ్ళి, సముద్రతీరం చేరి, తెల్లని ఇసుకలో చాలా సేపు కూర్చున్నాడు.

చివరకు పగటికాంతి క్షీణించసాగింది. ఇంక తాను కుటీరం వెతుక్కొంటూ బయలుదేరాలని గ్రహించి నవకుమారుడు లేచి, వెనక్కుతిరిగి ఒక వింతవ్యక్తిని చూశాడు. ఆమె ఒక అందమైన స్త్రీ. ఆమె జుట్టు విరబోసుకున్నది. అది ఆమె భుజాలనూ, చేతులనూ కప్పి మోకాళ్ళదాకా వేళ్ళాడుతున్నది. ఆశ్చర్యంతో అతని కంఠం ముడుచుకుపోయి, నోట మాట రాలేదు.

కొంతసేపు ఇద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకున్నాక ఆమె, "బాటసారీ, దారి తప్పావా ?'' అని అడిగింది.

ఆమె కంఠం చాలా శ్రావ్యంగా ఉంది. అత నేమీ జవాబు చెప్పలేదు.

"నా వెంట రా," అంటూ ఆమె దారితీసింది. కొంతదూరం ఇద్దరూ నడిచినాక అడవిలో ఒక మలుపుతిరిగి ఆమె మరి కనిపించలేదు. నవకుమారుడుకూడా ఆ మలుపు తిరిగి, ఎదురుగా ఉన్న కుటీరాన్ని చూశాడు.

అతను కుటీరంలో చాలాసేపు ఆ స్త్రీని గురించే ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాడు. ఆమె ఎవరు? మనిషా, దేవతా, కాపాలికుడి మాయాసృష్టా? అతని కేమీ అంతు చిక్కలేదు.

కుటీరంలో కర్ర ఒకటి వెలుగుతున్నది బియ్యమూ, ఇతర వంటసామానులూ పెట్టిఉన్నాయి. నవకుమారుడు వంట చేసుకుని తిని, పడుకుని నిద్రపోయాడు. మర్నాడు నిద్ర లేస్తూనే అతను కాలకృత్యాలు తీర్చుకోవటానికి సముద్రతీరానికి వెళ్ళాడు ఇప్పుడతనికి దారి తెలుసు. నిన్న కనబడిన స్త్రీ మళ్ళీ కనిపిస్తుందేమో నన్న ఆశతో అతను సాయంకాలందాకా అక్కడే తారాట్లాడి, హతాశుడై, సూర్యుడస్తమించాక కుటీరానికి తిరిగి వచ్చాడు.

అతను కుటీరానికి చేరేసరికి లోపల కాపాలికుడు ధ్యానంలో ఉన్నాడు. నవకుమారుడాయనను పలకరించి, "ఇంతకాలం తమ దర్శనం లభించలేదు," అన్నాడు.

"వ్రతంలో మునిగిఉన్నాను," అన్నాడు కాపాలికుడు.

"ఇంటికి పోదామంటే దారితెలియదు. దారిఖర్చుకుకూడా నా వద్ద ఏమీలేదు. తమరు సహాయం చేస్తారని ఆశ."

"నా వెంట రా," అంటూ కాపాలికుడు లేచి బయటికి నడిచాడు. ఆయన తన కోరిక నెరవేర్చుతాడన్న ఆశతో నవకుమారుడాయన వెనకగా బయలుదేరాడు.

దారిలో అతనిభుజంమీద ఎవరో మెత్తగా చెయ్యివేసినట్టయి, వెనక్కు తిరిగి చూశాడు. ఆమె కనిపించి, మాట్లాడవద్దని సైగచేసింది. అతను ఆగిపోయాడు. కాపాలికుడు వెనక్కుతిరిగి చూడకుండా ముందుకు సాగిపోయాడు.

కాపాలికుడు చాలాదూరం వెళ్ళాక ఆమె అతనితో స్పష్టంగా, "ఎక్కడికిలా పోతున్నావు? వెళ్ళకు. వెనక్కుతిరిగి పారిపో," అంటూ, అతని జవాబు కోసం నిరీక్షించకుండా ఎటో మాయమయింది.

నవకుమారుడు కొంతసేపు ఏ నిర్ణయమూ చేయలేక, చిట్టచివరకు, "ఎందుకు పారిపోవటం! ఎలా పారిపోవటం?" అనుకున్నాడు.

ఇంతలో, ముందు వెళ్ళిన కాపాలికుడు వెనక్కు తిరిగివస్తూ, "ఏం ఆలస్యం చేస్తున్నావు?" అని కేకపెట్టాడు. నవకుమారుడు తన ఆలోచనలను కట్టిపెట్టి

కాపాలికుడివెంట నడవసాగాడు. వారొక మట్టిగోడల ఇంటిపక్కగా వెళ్ళేటప్పుడు ఆ స్త్రీ దారికి అడ్డంగా పరిగెత్తుతూ, "ఇప్పుడైనా పారిపో! కాపాలికులు నర మాంసంతో పూజలు చేస్తారని తెలీదా?" అన్నది.

ఈ మాటలు కాపాలికుడికి వినిపించాయి. ఆయన "కపాలకుండలా!" అని కేక పెట్టాడు.

ఆమె అన్న మాటకు ముచ్చెమటలు పోస్తున్న నవకుమారుణ్ణి కాపాలికుడు చెయ్యి పట్టుకుని తీసుకుపోసాగాడు. ఆ నరహంతకుడి స్పర్శకు ఒళ్ళంతా కంపరమెత్తి అతను, "చెయ్యి వదలండి," అన్నాడు. కాపాలికుడు మాట్లాడలేదు.

"నన్నెక్కడికి తీసుకుపోతున్నారు?"

"పూజా గృహానికి!"

"ఎందుకు?"

"వధించటానికి."

ఇది విని నవకుమారుడు తన చెయ్యి విడిపించుకోవటానికి పెనుగులాడాడు. అతని చేతి ఎముకలు విరిగినంత పని అయిందిగాని కాపాలికుడి పట్టు సడలలేదు. నిస్సహాయుడై అతను కాపాలికుడి వెంట పూజాస్థలానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ మండుతున్న కట్టెలనూ, దాని చుట్టూ తాంత్రిక పూజాద్రవ్యాలనూ, మనిషి కపాలంలో కల్లునూ చూసి అతను, తాను శవం కావలసి ఉన్నదని తెలుసుకున్నాడు.

కాపాలికుడు నవకుమారుణ్ణి బలిష్ఠమైన అడవి లతలతో కట్టనారంభించాడు. నవకుమారుడు తన బలమంతా ఉపయోగించికూడా కాపాలికుడి ప్రయత్నాన్ని భగ్నం చెయ్యలేకపోయాడు. ఆయనది గజబలంలాగా కనబడింది.

"మూర్ఖుడా, ఎందుకు పెనగులాడుతున్నావు? ఇవాళ నీ మాంసం భైరవికి నైవేద్యం అవుతుంది. నీ జన్మ తరించబోతున్నది," అన్నాడు కాపాలికుడు. ఆయన నవకుమారుణ్ణి దృఢంగా బంధించి ఒకపక్క ఉంచి, ప్రారంభ పూజకు ఉపక్రమించాడు.

తన ఆఖరు క్షణం సమీపించిందని గ్రహించిన నవకుమారుడు తన ఇష్టదేవతను ధ్యానించి. తన జీవితాన్ని స్మరించి, రెండు కన్నీటి చుక్కలు రాల్చాడు.

అంతలో కాపాలికుడు తన ప్రాథమిక పూజ పూర్తిచేసి లేచి ఖడ్గం చేతబట్టబోయాడు. కాని ఆ ఖడ్గం ఆయన ఉంచినచోట కనిపించలేదు. చుట్టుపక్కలకూడా అది లేదు. ఆయన కపాలకుండలను గట్టిగా కేకవేశాడు, కాని జవాబు రాలేదు. ఆయన కుటీరంకేసి గబగబా నడుచుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ సమయంలో కపాలకుండల తన చేతులలో ఖడ్గం పట్టుకుని అక్కడికి వచ్చింది. తాను కత్తి దొంగిలించానని చెప్పి, ఆమె అతనికట్లు కోసేసి, "పారిపో. నావెంట రా ! దారి చూపుతాను," అన్నది.

ఆమె ముందు పరిగెత్తుతుంటే నవకుమారుడు ఆమె వెనకనే పరిగెత్తాడు.

ఈలోపల కాపాలికుడు కుటీరమంతా వెతికాడు. ఖడ్గంజాడలేదు. కపాలకుండల జాడకూడాలేదు. పూజాస్థలానికి వచ్చిచూస్తే నవకుమారుడుకూడా లేడు. అతన్ని బంధించిన లతలు తుంపులు తుంపులై పడిఉన్నాయి. జరిగినదంతా కాపాలికుడికి అర్థమయింది. నవకుమారుణ్ణి వెతుకుతూ బయలుదేరిన కాపాలికుడు, అది సాధ్యం కాదని గ్రహించి, చాలా మేర కనిపిస్తుందనే ఆశతో ఒక ఎత్తయిన ఇసకగుట్టమీది కెక్కాడు. దురదృష్టవశాన వర్షంనీరు ఆగుట్ట లోపలిభాగాన్ని గుల్లచేసింది. కాపాలికు డెక్కగానే గుట్టశిఖరం ఒక్కసారిగా కూలిపోయింది. దానితోబాటు కాపాలికుడుకూడా కూలిపోయాడు.

అక్కడ నవకుమారుడు ఆ అంధకారంలోపడి కపాలకుండల వెనకగా పరిగెత్తుతూ, మధ్యలో అప్పుడప్పుడూ దారితప్పి, చివర కామె కొంగు పట్టుకుని పరిగెత్తవలసి వచ్చింది. అలా వెళ్ళి వారు అర్ధరాత్రివేళకు ఒక దేవాలయంవద్దకు చేరారు. ఆలయ ప్రహరీగోడ నానుకునిఉన్న ఇంటితలుపుమీద కపాలకుండల తట్టింది. ఇల్లుగలమనిషి వచ్చి తలుపు తీసింది.

ఆ ఇంట్లో ఉంటున్నవ్యక్తి, పక్కనేఉన్న గుడికి పూజారిణీ, అధికారిణీ కూడానూ. ఆమె వయస్సు సుమారు నలభై. కపాలకుండల లోపలికి వెళ్ళి ఆమె చెవిలో నవకుమారుడిసంగతి రహస్యంగా చెప్పింది. వృద్ధురాలు అనుమతించగా ఆమె అతన్ని లోపలికి పిలిచింది. పూజారిణి అతనితో, ఈపూట కిక్కడే రహస్యంగా ఉండు రేపుఉదయం నీకు మీ యింటికి వెళ్ళే దారి చూపుతాను." అన్నది.

ఆమె అతన్ని తన పడకగదిలో పడుకోమనిచెప్పి, అతనికి పక్క తయారు చేస్తూంటే కపాలకుండల సముద్రతీరానికి తిరిగి వెళ్ళటానికి సిద్ధమయింది.

"వెళ్ళకు. కొంచెంసేపుండు. నీతో మాట్లాడాలి." అన్నది పూజారిణి.

ఇద్దరూ ఏకాంతంగా మాట్లాడుకున్నారు. కాపాలికుడివద్దకు తిరిగి వెళితే కపాలకుండలకు ప్రమాదం ఉన్నదని పూజారిణి అన్నది.

"అది నాకు తెలుసు. కాని తిరిగి వెళ్ళక నే నెక్కడ ఉండను ?" అని కపాలకుండల అడిగింది

"ఈ యువకుడివెంట వాళ్ళ దేశం వెళ్ళు."

"వెనక నీ శిష్యుడివెంట నేను వెళ్ళటానికి నువు ఒప్పుకోలేదే ?"

"అప్పుడు నీకు ప్రాణంమీదికి రాలేదు. అదీగాక నా కింకొక ఆశకూడా ఉన్నది. జగన్మాత ఏమంటుందో తెలుసుకుందాం పద." అంటూ పూజారిణి ఒక దీపం తీసుకుని, కపాలకుండలను వెంట బెట్టుకుని కాళీవిగ్రహంవద్దకు వెళ్ళింది. ఆమె ఒక

బిల్వపత్రాన్ని తీసుకుని ఏదో ధ్యానం చేసి దేవి పాదాలపైన వేసి, దానికేసి చూసింది అది కింద పడలేదు

"చూశావా అమ్మాయ్? దేవి అనుమతించింది. నువ్వీ కుర్రవాడివెంబడి నిస్సంకోచంగా వెళ్ళవచ్చు. ఎవరో పరాయిదానిగా నిన్ను వెంటబెట్టుకుని తన వాళ్ళమధ్యకు వెళ్ళటం అతనికి అవమానకరమే అందుచేత మీ రిద్దరూ పెళ్ళి చేసుకుని బయలుదేరటం మంచిది. పెళ్ళి కాకుండా నువ్వితనివెంట వెళ్ళటం నాకే ఇష్టంలేదు," అన్నది పూజారిణి.

ఆమె మరీమరీ చెప్పినమీదట కపాలకుండల, "నువు చెప్పినట్టే చేస్తానుగాని, ఈ కాపాలికుడు నన్ను చాలాకాలంగా పోషించాడు. ఈయనను వదిలిపెట్టి వెళ్ళటం నాకు బాగాలేదు." అన్నది.

"నిన్ను ఊరికే పోషించా డనుకున్నావా? ఒకతె కన్యాత్వం నష్టమైతేగాని అతడిపూజ సిద్ధించదు. తంత్రశాస్త్రం చదువుకున్నానులే. ఆయన్ను వదిలిపెట్టి పారిపోయినంతమాత్రాన నువ్వు కృతఘ్నురాలివై పోవు. ఆయన కింకా సిద్ధి కలుగ లేదు. గనక దూరాన ఉన్న నీ కేమీ భయం వుండదు. కాని దగ్గరలో ఉంటే నీకు ప్రమాదం ఉన్నది అందుచేత నువు వెళ్ళిపో"

ఈ మాటలన్నీ విన్నమీదట కపాలకుండల పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నది. ఇద్దరూ ఆలయంనుంచి ఇంటికి తిరిగివచ్చారు. పూజారిణి కపాలకుండలను ఒక గదిలో ఉంచి, నవకుమారుడున్నచోటికి వెళ్ళి, "నిద్రపోతున్నావా బాబూ?" అని అడిగింది. అతను లేదన్నాడు. ఆమె అతన్ని ప్రశ్నించి అతని పేరు నవకుమారుడనీ, అతను రాఢాశాఖకు చెందిన బ్రాహ్మణుడనీ, వాళ్ళది వంధ్యఘటగోత్రమనీ, అతని నివాసం సప్తగ్రామమనీ తెలుసుకున్నది అతను తనకు పెళ్ళి అయినట్టు ఆమెతో చెప్పాడు.

కాని ఆ పెళ్ళి వివరాలు తను చెప్పలేదు. అతనికి రామగోవిందఘోషనేవాడి కూతురు నిచ్చి చేశారు. పిల్లపేరు పద్మావతి. ఆమె పదమూడేళ్ళ పిల్లగా, ఇంకా పుట్టింటనే ఉండగా, ఆమె తండ్రి సపరివారంగా పూరీయాత్ర వెళ్ళాడు.

ఆయన అక్కడినుంచి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు ఒరిస్సాలో పఠానులకూ. మొగలులకూ యుద్ధం ఆరంభమయింది. రామగోవిందఘోషునూ, ఆయన పరివారాన్నీ పఠానులు పట్టుకున్నారు. చివర కాయన వాళ్ళ ఖైదునుంచి బయటపడటానికి ఇస్లాం మతం పుచ్చుకున్నాడు. మతభ్రష్టుడైన ఆయనను బంధువులు చేరనిచ్చారుకారు. తన వియ్యంకుడు జాతిభ్రష్టుడైనప్పుడు కోడలిని తెచ్చుకుంటే తననుకూడా అయిన

వాళ్లు వెలి వేస్తారని భయపడి నవకుమారుడితండ్రి కోడలిని వదిలేశాడు. అందుచేత నవకుమారుడికీ, అతని భార్యకూ సంధానం జరుగనేలేదు.

తండ్రి అనంతరం నవకుమారుడు తన మామగారిని గురించీ, భార్య గురించీ ఆచూకీ జరిపాడు గాని లాభం లేకపోయింది. రామగోవిందఘోషు తనవాళ్ళతో సహా ఢిల్లీకి పోయి, మంచి ఉద్యోగం దొరుకుతుందని రాజమహలులో చేరాడు. వాళ్ళ పేర్లన్నీ తురకపేర్లయాయి. అందుచేత నవకుమారుడికి భార్య సంగతి తెలియలేదు తెలిసికూడా ప్రయోజనంలేదు. అతను రెండోపెళ్ళి చేసుకోలేదు.

కులీనుడైన బ్రాహ్మడు రెండు పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నా తప్పు లేదనుకున్నది పూజారిణి. ఆమె నవకుమారుడితో, "నాయనా, కపాలకుండల నీ ప్రాణాలు కాపాడి తన ప్రాణాలమీదికి తెచ్చుకున్నది ఆ కాపాలికుడు మహాభయంకరుడు. ఆమెను కాపాడే మార్గం చూడు," అన్నది.

"ఆమె ప్రాణాలకు నా ప్రాణాలు అడ్డేస్తాను. కావలిస్తే ఆ కాపాలికుడివద్దకు నేను తిరిగి వెళతాను," అన్నాడు నవకుమారుడు.

"వెర్రివాడా, అందువల్ల నీ ప్రాణానికి హాని వస్తుందేగాని, ఆయన ఈ పిల్లను క్షమించడు. ఇద్దరికీ ప్రమాదం. మీ రిద్దరూ కలిసి పారిపోవటమే మార్గం. ఎందుకంటే మీ రిక్కడ ఉంటే ఆయనకు దొరికిపోతారు. ఆయన అప్పుడప్పుడూ ఈ ఆలయానికి వస్తాడు."

"అయితే నాతోబాటు పారిపోవచ్చునే "

"తేలికా, బాబూ ! దీన్ని నువు మీ యింటికి తీసుకుపోగలవా ? అది ఎవరో కూడా నీకు తెలీదే. నువు నీ ఇల్లు చేరాక దీనిగతి ఏమిటి ?"

"అలా అనవద్దు. ఈమె నా ఇంట్లోనే ఉంటుంది. నే నీమెకోసం ఏదైనా చేస్తాను."

"ఈ పిల్ల ఎవరి భార్య అని ఎవరన్నా అడిగితే ఏం చెబుతావు ?"

"అయితే ఏం చెయ్యాలో మీరే చెప్పండి."

"దీన్ని పెళ్ళాడి నీ భార్యగా చేసుకో, ఇది బ్రాహ్మలపిల్ల. చిన్నతనంలో దీన్ని దొంగ లెత్తుకొని పడవలో పోతుంటే ప్రమాదం జరిగి ఇక్కడ సముద్రతీరం చేరింది. ఏవన్నీ నీ కామె తరవాత చెబుతుందిలే. తరవాత ఈ కాపాలికుడీ పిల్లను పోషిస్తూ తనజపం సిద్ధించటానికి వెంట ఉంచుకున్నాడు. ఆయనకు త్వరలోనే సిద్ధి కలగవచ్చు. దీనికి పెళ్ళి కాలేదు. నేనే శాస్త్రవిధిగా మీకు పెళ్ళి చేస్తాను.

నవకుమారుడు వెంటనే ఏమీ చెప్పలేదు. పూజారిణి అతనికి తెల్లవారేదాకా

వ్యవధి ఇచ్చి, పడుకుని నిద్రపొమ్మన్నది. కని తెల్లవారి ఆ వృద్ధురాలు వచ్చేసరికి అతను మేలుకునేఉన్నాడు.

"ఏం తేల్చావు?" అన్న దామె.

"కపాలకుండలను పెళ్ళాడతాను కన్యాదాన మెవరు చేస్తారు?"

"నేను చేస్తాను నాయనా!" అన్న దామె ఆనందంతో.

ఆమె పాత పంచాంగం చూసింది. ఆ రోజు ముహూర్తం లేకపోవడంచేత గోధూళివేళ కన్యాదానం చెయ్యా తలపెట్టింది. ఆ రోజల్లా వధూవరులను ఉపవాసం ఉండమన్నది కన్యాదానం పుచ్చుకుని ఇద్దరూ వాళ్ళ ఊరు వెళ్ళి, అక్కడ వివాహ కర్మకాండ జరుపుకోవచ్చు నన్నది.

ఆ సాయంకాలం కన్యాదానం జరిగింది. ఘర్నాడు తెల్లవారుజామున కొత్త దంపతుల వెంట తానుకూడా బయలుదేరి వాళ్ళను మేదినీపూరుదాకా దిగబెట్టుతా నని పూజారిణి అన్నది.

బయలుదేరేముందు కపాలకుండల దేవివద్దకు వెళ్ళి, ఆమె పాదాలపైన బిల్వ దళం ఉంచితే అది కింద పడింది. అది మంచిశకునం కాదు. కాని కపాలకుండల తన భర్త వెంట వెళ్ళక చేసేదిలేదు.

ముగ్గురూ బయలుదేరి చాలా పొద్దెక్కి మేదినీపూరు రహదారి అందుకున్నారు. పూజారిణి తిరిగి వెళ్ళేటప్పుడు కపాలకుండలతోబాటు ఆమెకూడా ఏడిచింది.

"అమ్మా, నాకు డబ్బులోటు లేదు. నీ కొంగున కట్టినవి మీ ఆయన కిచ్చి పల్లకీ వగైరాలు ఏర్పాటు చేయించుకో." అని కపాలకుండలకు చెప్పి వృద్ధురాలు వెనక్కి మళ్ళింది.

2

పూజారిణి కపాలకుండల కొంగున కట్టిన డబ్బు వ్యయంచేసి, నవకుమారుడు ఆమెకు ఒక పల్లకీనీ, బోయీలనూ, ఒక అంగరక్షకుణ్ణీ, ఒక దాసీనీ ఏర్పాటు చేసి, ఏమంత డబ్బు మిగలనందున తాను కాలినడకన బయలుదేరాడు. మధ్యాహ్నం భోజనా లయేదాకా అతను పల్లకీతోపాటే వున్నాడుగాని, ఆ తరువాత అతను వెనుక పడ్డాడు, పల్లకీ ముందు వెళ్ళిపోయింది. అతను ముందుమజిలీ చేరుకుని, పల్లకి ఇంకా ముందుకు వెళ్ళిందని తెలుసుకుని, నడక సాగించాడు.

చీకటి పడింది. రాత్రి తొమ్మిదిగంట అయింది. చకచకా నడుస్తూ అతను ఒక ఘోరమైన దృశ్యం ఉన్నచోటికి వచ్చాడు. ఒక విరిగిపోయిన పల్లకీ — అది కపాలకుండలదేమో ననుకుని నవకుమారుడు కంగారెత్తిపోయాడు — దాని కొక

స్త్రీ కట్టేసి ఉన్నది ఆమె కపాలకుండల కాదు దొంగలు తనను దోచుకుని, పల్లకీకి కట్టేసి పోయారని ఆమె చెప్పింది. నవకుమారు డామె కట్లు విప్పి, తన భుజం ఆమెకు ఊతఇచ్చి నడిపించుకుంటూ, సమీపంలో ఉన్న సత్రానికి చేర్చాడు.

కపాలకుండల ఆ సత్రానికి అదివరకే వచ్చి ఆ సత్రంలో ఒక గదిలో దిగింది. ఆ గదికి పక్కగా ఉన్న గదిని తన వెంటవచ్చిన స్త్రీ కోసం నవకుమారుడు మాట్లాడి, అందులో దీపం పెట్టించాడు. దీపం వెలుగులో అతనికి ఆమె చాలా అందగత్తె అని తెలియవచ్చింది. ఆమె వయస్సు ఇరవైఏదేళ్ళుంటుంది.

నవకుమారుడు తనమీదినుంచి దృష్టి మరల్చుకపోవటం గమనించి ఆమెని "ఏమిటలా చూస్తున్నారు? నా అందమా?" అన్నది. అతను మాట్లాడలేదు. "మీ రాడవాళ్ళ నెన్నడూ చూడలేదా? లేక నాఅంత అందగత్తెను చూడలేదా?" అని ఆమె అడిగింది.

ఆమె కన్న అందగత్తెను తాను చూడలేదని అతను ఒప్పుకోలేదు. అతను కపాలకుండలను చూసిఉన్నాడు. ఇద్దరూ మాట్లాడుకోవటంలో ఆమె తాను పశ్చిమ ప్రాంతానికి చెందిన మహ్మమదీయ స్త్రీననీ, తనపేరు మోతీ అనీ చెప్పింది. తరవాత ఆమె దీపం పెద్దది చెయ్య యత్నిస్తూ, అతని ఊరూ పేరూ అడిగింది. తనది సప్తగ్రామమనీ తన పేరు నవకుమారుడనీ అతను అనేటంతలో దీపం కాస్తా ఆరిపోయింది.

నవకుమారుడు ఇంకో దీపం తెప్పించాడు. ఆ సమయానికి మోతీపరివారం తాలూకు ముసల్మాను నౌకరు వచ్చిచేరి, చాకళ్ళు తప్పతాగారనీ, వాళ్ళను పోగు చేసుకురావటం ఆలస్య మయిందనీ మోతీకి చెప్పాడు.

తాను పక్కగదిలో తన భార్యతో ఉన్నానని చెప్పి నవకుమారుడు మోతీబీబీ వద్ద సెలవు తీసుకున్నాడు. కొంచెంసేపయాక ఒక దాసీ వచ్చి అతన్ని మోతీబీబీ పిలుస్తున్నట్టు చెప్పింది. అతను వెళ్ళి చూసేసరికి మోతీబీబీ మరొక రూపంలో ప్రత్యక్షమయింది. ఇప్పు డామె జరీదుస్తులు ధరించి, ఆపాదమస్తకమూ రత్న ఖచితమైన సువర్ణాభరణాలు ధరించి ధగధగా మెరిసిపోతున్నది ఆమెను చూస్తుంటే నవకుమారుడి కళ్ళు చెదరిపోయాయి.

"మీ భార్యను చూస్తాను పదండి," అన్నది మోతీబీబీ.

"నా భార్యను చూడటాని కింతగా అలంకరించుకోవాలా? ఆమె ఒంటిపైన ఒక్క నగా లేదు," అన్నాడు నవకుమారుడు.

ఆడవాళ్ళకు తమ నగలను ఇతర స్త్రీలకు చూపడం సరదా," అన్నది మోతీబీబీ.

ఆమె పేష్మన్ అనే తన దాసీని వెంటబెట్టుకుని నవకుమారుడి వెంట అతని గదికి వెళ్ళింది. ఆమె కపాలకుండలను చాలాసేపు చూసి, తన ఒంటిమీది అలంకారా లన్నీ తీసి కపాలకుండలకు పెట్ట నారంభించింది.

"ఇదేంపని ?' అన్నాడు నవకుమారుడు మోతీబీబీ మారుమాట లేకుండా తన పని తాను చేసుకుపోయింది చివర కామె నవకుమారుడితో, "ఈ నగలు ఈమె అందానికి తగిఉన్నాయి. అందుకని పెట్టాను. మీరుకూడా ఎప్పుడన్నా ఈ నగలు ధరింపజేసి నన్ను జ్ఞాపకం చేసుకుంటూఉండండి," అన్నది

"ఇంత ఖరీదైన నగలు నే నెలా తీసుకోను?" అన్నాడు నవకుమారుడు.

దేవుడి దయవల్ల నాదగ్గిర ఇలాటి నగలు ఇంకా చాలా ఉన్నాయి," అంటూ ఆమె పేష్మన్‌తోసహా తన గదికి వెళ్ళిపోయింది.

పేష్మన్ మోతీబీబీని, "ఎవ రా మనిషి?" అని అడిగింది.

"నా భర్త!" అని మోతీబీబీ సమాధాన మిచ్చింది.

మోతీబీబీ వెళ్ళిపోయిన అనంతరం ఆమెవద్దనుంచి కపాలకుండలకు ఒక దంతపు పెట్టె వచ్చింది. అది మోతీబీబీ ఇచ్చిన నగలు పెట్టుకోవటానికి నగలు రెండుజతలుమాత్రం కపాలకుండలను పెట్టుకోనిచ్చి, మిగిలినవాటిని నవకుమారుడా పెట్టెలో పెట్టాడు

మర్నాడు ఉదయం మోతీబీబీ బర్ద్వాన్‌వైపు బయలుదేరింది. నవకుమారుడు భార్యతోసహా స్వగ్రామానికి బయలుదేరాడు. పల్లకీలో ఎక్కికూర్చున్న కపాలకుండల నగలపెట్టెను తనదగ్గిరే పెట్టుకున్నది.

బయలుదేరిన కొద్దిసేపటికి పల్లకీ ముందయింది; నవకుమారుడు వెనకపడ్డాడు. కపాలకుండల పల్లకీనుంచి దారివెంబడి దృశ్యాలు చూసుకుంటూ పోతూఉండగా, ఒక బిచ్చగాడు పల్లకీ వెంటబడి యాచించాడు. తన దగ్గిర ఏమీ ఇవ్వటానికి లేదని చెబితే, "ఏమమ్మా, నీ వంటిన ఆ ముత్యాలూ, రత్నాలూ గల నగ లుంచుకుని ఏమీ లేదంటావేం ?" అన్నాడు

ఈ నగలు నీ కెందుకు పనికొస్తాయి ?" అని ఆమె అడిగింది.

బిచ్చగాడు ఆశ్చర్యపడి, "అవి కాకపోతే ఇంకేవి పనికొస్తాయి ?" అన్నాడు.

వెంటనే కపాలకుండల తన వంటిమీద ఉన్న రెండుజతల నగలతోబాటు, నగలున్న దంతపుపెట్టెకూడా బిచ్చగాడి కిచ్చేసింది. బిచ్చగాడు ఒక క్షణంపాటు నివ్వెరపోయి నిలబడి, అటూ ఇటూ చూసి, నగలతోకూడా పారిపోయాడు.

"వా డలా పారిపోయా డెందుకూ ?" అని కపాలకుండల తన దాసీల నడిగింది

నవకుమారుడు కపాలకుండలతో స్వస్థలానికి చేరుకున్నాడు. అతని తండ్రి పోయాడు, తల్లి ఉన్నది. ఇద్దరు చెల్లెళ్లున్నారు. వారిలో పెద్దామె వితంతువు. రెండోది శ్యామసుందరి – ఒక కులీనుడి భార్య.

అతని బంధువులు అతను చచ్చిపోయాడనే అనుకుంటున్నారు. ఎందుకంటే, అతని తోటిప్రయాణీకులు అతన్ని పులి తిన్నదని రూఢిగా వార్త పుట్టించారు. ఆ పరిస్థితిలో నవకుమారుడు తిరిగిరావటం అతనివాళ్ళకు మహదానందం కలిగించింది. ఆ పారవశ్యంలో వాళ్ళు నవకుమారుడు పెళ్ళాడితెచ్చిన వధువుయొక్క కులగోత్రాలను విమర్శించడం మరిచారు.

నవకుమారుడి తల్లి తన కోడలికి ఆప్యాయంగా స్వాగతం చెప్పింది. ఇందుకతను పరమానందం చెందాడు ఏమంటే అతనికి తన భార్యపట్ల ఎంతో ప్రేమ ఏర్పడింది. దీనిమూలాన అతని ప్రవృత్తి మారిపోయింది. అతను అందరిపట్లా స్నేహభావమూ, సద్భావమూ ఉంచసాగాడు.

సప్తగ్రామం ఒకప్పుడు పెద్దబస్తీ. ఇప్పు డందులో చాలాభాగం శిథిలమయింది. అలా శిథిలమయిన ప్రాంతంలోనే నవకుమారుడి రెండంతస్తుల ఇల్లున్నది. నవకుమారుడి రెండోచెల్లెలు శ్యామసుందరికూడా ఇప్పు డక్కడే ఉంటున్నది.

నవకుమారుడి వైపువాళ్ళకు కపాలకుండల అన్న పేరు నచ్చలేదు. వా రామెకు మృణ్మయి అని పేరుపెట్టి, ఆ పేరుతోనే పిలుస్తున్నారు. తన వదినెగారు పెళ్ళయికూడా యోగినిలాగ ఉంటూ, తల ముడవకపోవటమూ, అలంకరించుకోకపోవటమూ మొదలైనవాటిని గురించి శ్యామసుందరి ఆక్షేపించేది. ఆమెతో తన అదృష్టం ఎలాగున్నదీ తెలీదనీ, తాను బయలుదేరబోతూ దేవి పాదాలపైన ఉంచిన బిల్వదళం కింద పడిందని కపాలకుండల చెప్పింది

3

నవకుమారుడు కపాలకుండలను వెంటబెట్టుకుని సప్తగ్రామానికి బయలుదేరినప్పుడే, బర్ద్వానుకు బయలుదేరిన మోతీబీబీ చరిత్ర చాలా చిత్రమైనది అస లామె పేరు మోతీ కాదు; లుత్ఫున్నిసా. దేశసంచారం చేసేటప్పుడు తను ఫలానా అని తెలియకుండా మోతీ అనే పేరుతో తిరుగుతూంది

ఆమె తండ్రి అక్బరు హయాంలోనే ఆగ్రా చేరి పైకివచ్చి ప్రసిద్ధిగల హకీములలో ఒక డయాడు లుత్ఫున్నిసాకూడా వయసుతోబాటు పార్సీ, సంస్కృతం, సంగీతం, నృత్యం మొదలైన అనేక విద్యలలో శిక్షణ పొంది, గొప్ప సౌందర్య

వతిగాకూడా ఖ్యాతి సంపాదించింది. అయితే ఆమెకు ఆత్మనిగ్రహం ఏమీలేదు. తన సుఖంకోసం ఎంత అవినీతిగానైనా ప్రవర్తించేది సర్దారుల్లో ఒక్కడుకూడా ఆమెను పెళ్ళాడటానికి ముందుకు రాలేదు. విశృంఖలంగా తిరగదలచుకున్నది కావటంచేత వివాహబంధం ఆమెకు సమ్మతం కాలేదుకూడా. ఆమె ప్రవర్తన సహించలేక తండ్రి ఆమెను ఇంటినుంచి తరిమేశాడు.

లుత్‌ఫున్నిసా ప్రియులలో సలీమ్ ఒకడు. తమ రహస్యప్రణయానికి అనుకూలంగా ఉండేటందుకై సలీమ్ అక్కడ పెద్దబేగమ్‌కు ప్రధాన చెలికత్తెగా లుత్‌ఫున్నిసాను ఏర్పాటు చేయించాడు. ఈ పెద్దబేగమ్ మానసింహుడి చెల్లెలు, ఖుస్రూ తల్లి. అక్బరు అనంతరం సలీమ్ పాదుషా అయితే, లుత్‌ఫున్నిసా బేగమ్ అయే అవకాశాలుకూడా కనిపించాయి. ఈ విధంగా ఆమె కనిన కలలన్నీ భంగం చెయ్యటానికి మెహరున్నిసా సంప్రాప్తమయింది.

మెహరున్నిసా అక్బరు కోశాధ్యక్షుడి కూతురు. చరిత్రప్రసిద్ధి గల అసాధారణ సౌందర్యవతి. ఈమె తండ్రి మీర్జాఘియాస్‌బేగ్. ఆయన ఒకసారి గొప్పవాళ్ళకు విందు చేస్తూ, సలీమ్‌నుకూడా పిలిచాడు. అప్పుడు సలీమ్ మెహరున్నిసాను చూసి, తన హృదయాన్ని ఆమెకు కోల్పోయాడు. కాని అప్పటికే మెహరున్నిసాను షేర్‌అఫ్‌ఘాన్ అనే అమీరు కిచ్చి పెళ్ళిచెయ్యటం ఖాయమయింది. ఆ పెళ్ళి జరిగిపోయింది. ఆ వివాహాన్ని రద్దు చెయ్యమని సలీమ్ అక్బరును బతిమాలాడు కాని లాభం లేకపోయింది.

అయితే సలీమ్ మనస్తత్వం లుత్‌ఫున్నిసాకు తెలుసు. అక్బరు దేహం చాలించిన మరుక్షణం షేర్‌అఫ్‌ఘాన్ చస్తాడు. అతని భార్య అయిన మెహరున్నిసా సలీమ్‌కు బేగమ్ అవుతుంది.

అక్బరు చనిపోయాడు. ఆ సమయంలో జరిగిన రాజకీయ కుట్రల్లో లుత్‌ఫున్నిసా చెయ్యి పెట్టింది. ఒకరోజు ఆమె పెద్దబేగమ్‌తో చనిపోయిన అక్బరు గురించి మాట్లాడుతుండగా, బేగమ్ ఆమెతో, "పాదుషా పట్టమహిషి కావటంకంటే కూడా పాదుషాతల్లి కావటం ఇంకా హెచ్చుగౌరవం," అన్నది.

"అలా ఎందుక్కాకూడదు ? మీరు తల్చుకుంటే యువరాజు ఖుస్రూను సింహాసనంమీద కూర్చోబెట్టవచ్చు," అన్నది లుత్‌ఫున్నిసా.

ఇది బేగమ్‌కు ఇష్టంలేని ఏర్పాటుకాదు మెహరున్నిసాలాటి సామాన్య ముస్లిము స్త్రీ తన అనంతరం బేగమ్ అయికూర్చోవటం ఆమెకూ ఇష్టం లేదు. ఖుస్రూను గద్దె ఎక్కించటానికి సమ్మతించే మహామహులలో ఖుస్రూ మేనమామ అయిన

రాజా మానసింహు డున్నాడు. ఖుస్రూకు పిల్లనిచ్చిన మామా, ప్రధానమంత్రీ అయిన ఖాని అజమ్ అజీజ్ కోకా ఉన్నాడు. మిగిలిన అమీర్ల నందరినీ సుముఖులను చేసే భారాన్ని లుత్ఫున్నిసా తనపైన వేసుకున్నది. తన చెలికత్తె ఈ పని సాధించ గలిగినట్టయితే ఆమెను ఆమె కోరిన అమీరు కిచ్చి పెళ్ళి చేసి, అతణ్ణి అయిదువేల అశ్వికసైనికులకు మన్సబుదారును చేస్తానని బేగమ్ మాట ఇచ్చింది. లుత్ఫున్నిసా తృప్తిపడింది. తన బాల్యస్నేహితురాలైన మెహరున్నిసాకు దాసీగా యావజ్జీవం పడిఉండటం ఆమెకు నచ్చలేదు. అదీగాక, తనను గాఢంగా ప్రేమించిన సలీమ్ తనకన్న హెచ్చుగా మెహరున్నిసాను ప్రేమించినందుకు ప్రతిక్రియ చేసితీరాలి.

ఢిల్లీలో ఉండే ఉమ్రావులు చాలామంది లుత్ఫున్నిసా చెప్పినట్టు చేసేవారే. ఖాని అజమ్ ఆమెతో, "ఆలోచన మంచిదేగాని, ప్రయత్నం బెడిసినట్టయితే నీకూ, నాకూకూడా ప్రమాదం; ఆత్మరక్షణోపాయం చూసుకోవాలి. మనం ఒరిస్సాలో తలదాచుకోవలిసిఉంటుంది. ఒరిస్సాలో ఉండే సేన మనకు సుముఖంగా ఉండేటట్టు చూసుకోవాలి. ఒరిస్సాలో మన్సబ్‌దారుగా ఉన్న మీ అన్నకు చాలా జబ్బుగా ఉన్నదని వంకపెట్టి, నువు అక్కడికి వెళ్ళి అవసరమైన ఏర్పాట్లు చేసుకురా," అన్నాడు.

ఆమె ఒరిస్సా వెళ్ళి, తిరిగివస్తూ దారిలో నవకుమారుణ్ణి కలుసుకుని, మర్నాడు బర్ద్వానుకు బయలుదేరింది. ఆరోజామె బర్ద్వాన్ చేరలేక, ఆ రాత్రికి మరొక సత్రంలో బస చేసింది. ఆమె ఆ సత్రంలో ఉండగా ఆమెకొక వార్త అందింది. ఖానిఅజమ్ దూత ఆ వార్త తెచ్చాడు. దాని సారాంశమేమంటే అక్బరుకోరిక ననుసరించి సలీమ్ జహాంగీరు పాదుషా అయి గద్దె ఎక్కాడు; ఖుస్రూను పాదుషా చేసే ప్రయత్నాలు సాగవు; లుత్ఫున్నిసా ఆగ్రాకు తిరిగి రావచ్చు.

కాని లుత్ఫున్నిసా ఆగ్రా వెళ్ళదలచలేదు. మెహరున్నిసా బుద్ధి ఎలా ఉన్నదీ తెలుసుకోవాలనిపించింది. ఆమె తన భర్తను ప్రేమిస్తున్నదా, లేక జహాంగీరునే ఇంకా ప్రేమిస్తున్నదా? ఈసంగతి తెలుసుకునేటందుకు ఆమె బర్ద్వాన్ వెళ్ళింది.

షేర్ అఫ్ఘాన్ — మెహరున్నిసా భర్త — అక్కడే ఉంటున్నాడు. అతను "మోతీబీబీ"కి ఘనమైన స్వాగతం ఇప్పించాడు. ఎందుకంటే అతను ఆగ్రాలో ఉంటున్నప్పుడామెను బాగా ఎరుగును.

మెహరున్నిసా, లుత్ఫున్నిసా ఒకచోటచేరి కబుర్లు చెప్పుకోవటంలో మెహరున్నిసా, "నువు యువరాజు సలీమ్‌ను పెళ్ళాడి పెద్దబేగమ్ అవుతావనుకున్నామే" అన్నది.

"అంత అదృష్టానికర్త్రురాలు ఒక్క మెహరున్నిసాయే," అన్నది లుత్ఫున్నిసా.

మెహరున్నిసా తల వంచుకుని బాధపడి, "నేను షేర్ అఫ్ఘాన్ భార్యను; నా దగ్గిర అలా మాట్లాడవద్దు," అన్నది.

"నీకు భర్త అంటే ప్రాణమని నాకు తెలుసు. సలీమ్ ని న్నింకా ప్రేమిస్తూనే ఉన్నాడు. కనక జాగ్రత్తగా ఉండు."

"భయ మేమున్నది ?"

"వైధవ్య భయం?"

"అక్బరుపాదుషా పరిపాలనలో ఆయన కొడుకు అకారణంగా ఎవరినిగానీ హత్య చేసి తప్పించుకోగలడా ?"

"అక్బరు చనిపోయాడు. సలీమ్ జహంగీరు బిరుదు ధరించి పాదుషా అయాడు. పాదుషా ఆజ్ఞకు తిరుగుండదు."

ఈ మాట విని మెహరున్నిసా ఏడవటం చూసి. లుత్ఫున్నిసా "ఎందు కేడుస్తున్నావు ?" అని అడిగింది.

"సలీమ్ సింహాసనం మీద ఉన్నాడు. నే నెక్కడున్నాను ?" అన్నది మెహరున్నిసా.

"యువరాజును నువ్వింకా మరిచిపోలేకుండాఉన్నావు ?"

"ఎలా మరచిపోగలను ? నన్ను నేను మరచినా యువరాజును మరవలేను. కాని ఈ మాట ఎవరితోనన్నా చెబితే ఒట్టే."

"ఎవరికీ చెప్పను. కాని బర్ద్వానునుంచి వచ్చానని తెలిసి సలీమ్ మెహరున్నిసా ఏమన్నదని అడిగితే ఏం చెప్పను ?"

"అతన్నే తలుచుకుంటున్నానని చెప్పు. అతనికోసం ప్రాణాలైనా ఇస్తానని చెప్పు. భర్త జీవించిఉండగా నా ముఖం అతనికి చూపననీ, నా భర్తను హత్య చేయిస్తే అతనికి భార్యను కాననీ చెప్పు."

మెహరున్నిసా హృదయం లుత్ఫున్నిసాకు అవగాహన అయింది. స్త్రీ ధర్మంలో ఇప్పు డేం చెప్పినా, అవాంతరం తొలగిన మరుక్షణం ఆమె పాదుషాకు బేగమ్ అయితీరుతుంది.

ఈ మాట తెలుసుకున్నాక లుత్ఫున్నిసాకు అనుకున్నంతగా బాధ కలగలేదు. అందుకు కారణం ఆమె త్వరలోనే తెలుసుకున్నది.

ఆమె ఆగ్రా వెళ్ళి జహంగీరును కలుసుకుని మాట్లాడింది. తన విషయం మెహరున్నిసా ఏమడిగిందని అతను అడిగాడు. మెహరున్నిసా అతనిని ఎప్పటిలాగే ప్రేమిస్తున్నదని ఆమె చెప్పింది. అతను సంతోషించాడు. మంచివార్త తెచ్చినందుకు బహుమానంగా తన కోరికకు అనుమతించమన్నది. ఆ కోరిక ఏమిటని జహంగీ రడిగాడు.

"నాకు పెళ్ళి చేసుకుందామని ఉంది."

"ఎవ రా అదృష్టవంతుడు ?"

"నా భర్తే"

"మంచిది. కాని ఈ దాసు దేమవుతాడు ?"

''బేగమ్ మెహరున్నిసాను అప్పగించిపోతాను."

ఆమె తన భర్తను పెళ్ళాడటానికి పాదుషా అనుమతించాడు. కాని ఆమె కలాటి కోరిక ఎందుకు కలిగిందో అతనికి తెలీదు.

లుత్ఫున్నిసా ఇంటికి తిరిగివచ్చి, తన ఒంటిమీది నగలూ, దుస్తులూ తీసివేసి, తన పరిచారిక అయిన పేష్మన్ కిచ్చింది. పేష్మన్ ఆశ్చర్యపడుతూ, "వెళ్ళిన పని కాయా, పండా ?" అని అడిగింది.

"పండే !"

"అయితే నేను త్వరలో బేగమ్ దాసి నవుతానన్నమాట !"

"బేగమ్ దాసి కావాలని ఉబలాటంగా ఉంటే నిన్ను మెహరున్నిసాకు శిఫార్సు చేస్తాను"

"ఇంకా పందేమిటి ? నువు తెచ్చిన శుభవార్త అర్థమయేటట్టు చెప్పు"

"ఆగ్రాను శాశ్వతంగా విడిచిపోతున్నాను. అదే శుభవార్త."

"ఎక్కడికి పోతావు ?"

"బెంగాలుకు వెళ్ళి, తగినవాణ్ణి చూసి పెళ్ళాడి, భార్యగా ఉంటాను."

"చాల్లే, వేళాకోళం !"

"వేళాకోళం కాదు; పాదుషా అనుమతికూడా పొందివచ్చాను."

''ఇదేం దుర్బుద్ధి ?"

"దుర్బుద్ధి కాదు. సుఖపడదామని బెంగాలునుంచి ఇంత దూరం వచ్చాను. ఐశ్వర్యమూ, సంపదా, కీర్తీ, ప్రతిష్ఠా అన్నీ వచ్చాయి; కాని నేను ఒక్కనాడు కూడా సుఖపడలేదు. కోరికలు పెరిగాయి, తృప్తి అన్నది లేకుండాపోయింది. మూడు సంవత్సరాలపాటు రాజప్రసాదంలో దొరకని సుఖం – అది ఒరిస్సానుంచి తిరిగివస్తూ ఒక్కరాత్రి దొరికింది. ఆగ్రాలో నేను ఏ ఒక్కరినైనా ప్రేమించానా?"

"లేదు."

"నేను రాయిని నాలో హృదయం ఎక్కడన్నా ఉన్నదేమో చూసుకోవాలి."

జరిగిన దేమంటే లుత్ఫున్నీసా నవకుమారుణ్ణి కలుసుకున్న క్షణంలోనే ప్రేమ బీజం ఆమె హృదయంలో పడింది. ఆసంగతి ఆమె ఆ క్షణాన గుర్తించలేదు.

తిరిగి ఆమె అతన్ని చూడలేదు, కాని అతను జ్ఞాపకం వచ్చినప్పుడు ఏదో సుఖంగా ఉండేది ఇలాంటి జ్ఞాపకాలతో ప్రేమబీజం మొలకెత్తి నింపాదిగా పెరగ సాగింది రానురాను ఆమెకు తనభర్తను మళ్ళీ చూడాలన్న కోరిక తీవ్రం కాసాగింది. దీని మూలంగా ఢిల్లీ సింహాసనంమీద కోరిక కూడా నిలవలేకపోయింది. ఆమె సమస్తమూ విసర్జించి, తన ప్రియుణ్ణి చూడటానికి పరిగెత్తిపోయింది.

ఆమె సప్తగ్రామం చేరి ఒకతోటలో బస ఏర్పాటు చేసుకుని నవకుమారుణ్ని చాలాసార్లు తనవద్దకు పిలిపించుకుని మాట్లాడింది. చివరి కతను, "నేను పోతాను. నా కోసం ఇక మనిషిని పంపి పిలవవద్దు." అన్నాడు

"కొంచెంసేపు కూర్చో. నీతో మాట్లాడవలసింది ఉన్నది." అన్న దామె.

అతను కూర్చున్నాడు కాని ఆమె ఏమి చెప్పలేదు అతను చిరాకుపడి వెళ్ళిపోతుంటే, అతని చెయ్యి పట్టుకుని, "నీ కేమీకోరికా లేదా? డబ్బూ, సంపదా, ప్రతిష్ఠా ప్రేమా — సమస్తమూ ఇవ్వగలను. నన్ను భార్యగా స్వీకరించమనను. దాసిగా ఉంటాను." అన్నది.

"నేను బీదబ్రాహ్మణ్ణి; అలాగే ఉండిపోదలచాను ను వ్విస్తానన్నవి ఆశించి నీ ఉంపుడుకాడ గా ఉండటం నా కిష్టంలేదు." అన్నాడు నవకుమారుడు.

"రోజూ దారివెంట పోతూ కనిపించవన్నా కనిపించు"

"నువు తురకదానివి. ఒకడి భార్యవు. నీతో ఇలా మాట్లాడటమే దోషం." అన్నా డతను.

లుత్ఫున్నిసా అతని బట్టచెంగు వదలి, "వెళ్ళిపో." అన్నది. కాని అతను బయలుదేరగానే అతడికాళ్ళకు తనచేతులు చుట్టేసి, "నన్ను విడిచిపెట్టకు; నీ కోసం ఆగ్రా సింహాసనాన్ని వదిలిపెట్టి వచ్చాను." అన్నది.

"ఆగ్రాకు తిరిగిపో, నా ఆశ విడిచిపెట్టు."

లుత్ఫున్నిసా బాణంలాగా నిలబడి, దర్పంగా, "ఈ జన్మలో అలా జరగదు. నువు నావాడివే!" అన్నది.

లేచి బుసకొట్టే తాచులాగా ఉన్న ఆమెను చూసి నవకుమారుడు భయపడ్డాడు. ఒకనాడు అతని భార్య పద్మావతి పన్నెండేళ్ళ పిల్లగా ఉన్నప్పుడు ఇలాగే కోపం తెప్పించేసరికి, ఇదేమాదిరిగా నిలబడింది. అదే అవతారం అప్పుసుద్దిసట్టుగా అతని ఎదట ప్రత్యక్ష మయేసరికి అతను చిన్నగా, "ను వ్వెవరు?" అని అడిగాడు.

"నేను పద్మావతిని." అని చెప్పి ఆమె అవతలికి వెళ్ళిపోయింది. నవకుమారుడు ఏదో ధ్యానంలోపడి ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

రెండురోజులపాటు ఆలోచించి ఇత్పున్నిసా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది. ఆమె మాడవేషం వేసుకుని సూర్యాస్తమయం అయాక ఒంటరిగా బయలుదేరింది

"ఏమిటి నీ ప్రయత్నం?" అని పేష్మన్ అడిగింది.

"ముందు కపాలకుండలకూ, అతనికీ ఎడబాటు కలిగిస్తాను తరవాత అతను నావా డవుతాడు," అన్నది ఇత్పున్నిసా

ఆమె పురుషులకుకూడా ఉండని సాహసంతో ఆ రాత్రివేళ, ఒంటరిగా, నవకుమారుడి ఇంటి చుట్టుపట్లగల అరణ్యంకేసి బయలుదేరింది, ఆమె అరణ్యంలో ఒక చెట్టుకిందకు చేరేసరికి రాత్రి బాగా వచ్చేసింది. దూరాన ఆమెకు మనుష్య కంఠం వినవచ్చింది. అటునుంచే వెలుగుకూడా కనబడింది. ఆమె అక్కడికి వెళ్ళి మంత్రోచ్చాటనతోసహా హోమం జరుగుతూఉండటం చూసింది. మంత్రంలో ఒక పేరు పదేపదే వినవస్తున్నది.

ఇత్పున్నిసా హోమం చేసే మనిషిదగ్గిరికి వెళ్ళి కూర్చున్నది.

4

నవకుమారుడి చెల్లెలు శ్యామసుందరి వైవాహిక జీవితం సరిగాలేదు. ఆమెపైన భర్తకు ఆదరం లేదు మృణ్మయి కాపరానికి వచ్చి ఏడాది దాటింది. శ్యామసుందరి తన అన్న ఇంట ఉన్నది. ఆమె ఒక వనమూలిక సహాయంతో భర్తను వశీకరించుకోవాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నది దాన్ని రాత్రివేళ స్త్రీయే తేవాలి తేవటానికి జుట్టు విరబోసుకుని వెళ్ళాలి దాన్ని తేవటానికి ఒకరాత్రి శ్యామసుందరి బయలుదేరిందిగాని, దారిలో కాలిజోడు తెగింది

కపాలకుండల పట్టపగలు తన ఆడబిడ్డవెంట వెళ్ళి ఆ మూలికను చూసి వచ్చింది; రాత్రివేళ తానే వెళ్ళి తెస్తా నన్నది. ఆడది రాత్రివేళ ఒంటరిగా వెళ్ళితే నలుగురూ ఏమంటారో అని శ్యామ భయపడింది కపాలకుండలకు అలాటి భయాలు లేవు భార్య అంటే బానిసకింద జమఅని కూడా ఆమెకు తెలీదు.

కపాలకుండల బయలుదేరిపోతూంటే నవకుమారు డామెను రకరకాల ప్రశ్నలు వేశాడు. ఆమె మూలికకోసం వెళ్ళుతున్నదని తెలిసినాక, పగలు వెళ్ళకూడదా అన్నాడు; తాను వెళ్ళి తీసుకురాగూడదా అన్నాడు అన్ని ప్రశ్నలకూ ఆమె సమాధానాలు చెప్పి, "అంత అనుమానంగా ఉంటే వెంట రండి," అన్నది కోపంగా. అతను వెళ్ళలేదు; ఆమెను ఒంటరిగా వెళ్ళనిచ్చాడు

కపాలకుండల తన పూర్వజీవితాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ అరణ్యంలో దారి తప్పి, కొంత సేపటికి హోమాగ్ని ఉన్నచోటికి చేరింది అక్కడ ఎవరూ లేరు.

సమీపంలోనే ఒక శిధిలకుటీరం కన్పించింది. ఆమె దాన్ని సమీపించి, లోపల జరుగుతున్న ఈ సంభాషణ విన్నది.

"నా ఉద్దేశం చంపటమే. ఇందుకు ఆ బ్రాహ్మణుడు ఒప్పుకోకపోతే నా సహాయం నీకు రాదు. నీ సహాయం నాకు వద్దు."

"నా ఉద్దేశం ఆమె ఎక్కడైనా వెళ్ళిపోవాలని మాత్రమే. నేను హత్యకు ఒప్పుకోను అలాటి ప్రయత్నం జరిగితే అడ్డపడతానుకూడా."

"వట్టి అమాయకురాలివి. నీకు కాస్త జ్ఞానబోధ చెయ్యాలి చాలా రహస్యమైన విషయాలు చెప్పాలి. ఎవరో ఊపిరి తీస్తున్న చప్పుడవుతున్నది. కొంచెం చూసిరా."

మగవేషంలో ఉన్న లుత్ఫున్నిసా బయటికి వచ్చి కపాలకుండలను చూసింది కపాలకుండల ఆమెను చూసి ఎవరో బ్రాహ్మణ యువకు డనుకున్నది. ఆమెకు భయంవేసింది

లుత్ఫున్నీసా కొంచెంసేపటికి కపాలకుండలను గుర్తించి, "కపాలకుండలా, ఈ రాత్రివేళ ఈ అరణ్యంలోకి ఎందుకు వచ్చావు?" అన్నది.

ఎరగని మనిషి తన పేరు ఉచ్చరించటం చూసి దిగ్భ్రమచెంది కపాలకుండల ఏమీ సమాధాన మియ్యలేదు

"మా మాటలను విన్నావా ఏం?"

"ఆ విషయమే నేనూ అడగాలనుకుంటున్నాను. ఈ అరణ్యంలో ఈవేళ ఏం కుట్ర ఆలోచిస్తున్నారు?" అని కపాలకుండల ఎదురుప్రశ్న వేసింది.

లుత్ఫున్నిసా కపాలకుండల చెయ్యి పట్టుకుని దూరంగా తీసుకుపోవాలని చూసింది. కాని కపాలకుండల కోపోద్రేకంతో తనచెయ్యి విడిలించేసుకున్నది

"ఫరవాలేదులే. నేను మగవాణ్ణి కాను."

కపాలకుండల ఆశ్చర్యపడింది ఆ మాటలో ఆమెకు పూర్తి విశ్వాసం కలగలేదు

"మేం మాట్లాడుకుంటున్న విషయంగురించి వింటావా? అది నిన్ను గురించే."

"వింటాను."

"అయితే ఇక్కడే ఉండు. ఇప్పుడే వస్తాను," అంటూ లుత్ఫున్నిసా కుటీరం కేసి వెళ్ళిపోయింది. ఆమె ఎంతకూ రాకపోవటం చూసి కపాలకుండల ఇంటి ముఖం పట్టి నడవసాగింది తన వెనకగా ఎవరో నడుస్తున్నట్లు ఆమెకు తోచింది ఆమె పరిగెత్తింది వెనకనుంచి ఎవరో పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చారు. దారిలో మబ్బులు కమ్మాయి. మెరుపులతోసహా వర్షం సాగింది. కపాలకుండల ఎలాగో

ఇల్లు చేరుకుని, తెరిచిఉన్న వాకిలికుండా లోపలికి పోబోతూ వెనక్కి తిరిగి చూసింది. ఒక్క మెరుపు మెరిసింది. దాని కాంతిలో ఆమె కాపాలికుణ్ణి చూసి గుర్తించింది.

కపాలకుండల తలుపు గడియపెట్టి తన పడకగదిలో పడుకున్నది. తూర్పు తెల్లవారుతుండగా ఆమెకు కునుకుపట్టింది నిద్రలో ఆమె కొక కల వచ్చింది ఆమె నడిసముద్రంలో ఒక పడవలో తుఫాను మధ్య చిక్కుకున్నట్టూ, అప్పుడు కాపాలికుడు తన పడవను ముంచబోయినట్టూ, అంతలో బ్రాహ్మణయువకుడి వేషంలో ఒకడు వచ్చి "ముంచనా? తేల్చనా?" అని అడిగినట్టూ, ఆమె ముంచ మన్నట్టూ, తరవాత తాను పడవతోకూడా సముద్రం అడుగుకు దిగబడిపోయినట్టూ ఆమె కలకన్నది

ఈ కలనుంచి ఆమె మేలుకునేసరికి సూర్యోదయం అవుతున్నది; పూలచెట్ల కొమ్మలు కిటికీలోనుంచి లోపలికి వస్తున్నాయి. ఆమె వాటిని పట్టుకునేసరికి ఒక ఉత్తరం కింద పడింది. అందులో ఇలా ఉన్నది

"నిన్నటిలాగే ఈ రాత్రికూడా బ్రాహ్మణయువకుణ్ణి కలుసుకో. నీకు లాభించే విషయం వింటావు.'

సాయంకాలందాకా మథనపడి కపాలకుండల చివరకు బ్రాహ్మణయువక వేష ధారిని ఆ రాత్రి కలుసుకోవాలనే నిశ్చయించింది. తీరా ఇంటినుంచి బయలుదేరాక ఆమెకు తాము కలుసుకునే స్థలం తెలియలేదు. అది చీటీలో ఉంటుందేమోననుకుని ఆమె ఇంటికి తిరిగివచ్చి ఆ చీటీకోసం తెగ వెతికింది. అది దొరకక నిన్న కలుసు కున్న చోటికే ప్రయాణ మయింది

ఆ చీటీ కపాలకుండలకు కొరక్కపోవటానికి కారణం అది నవకుమారుడిచేత పడింది. దీన్ని చదివినమీదట అతనికి తనభార్య ప్రవర్తనగురించి గట్టి అనుమానం కలిగింది. అందుచేత అతను ఆమె వెనకగా బయలుదేరి, ఆమె తిరిగి వచ్చినప్పుడు పక్కకు తప్పుకుని, తిరిగి ఆమె బయలుదేరగానే తానుకూడా బయలుదేరాడు.

కాని ఈసారి వాకిలివద్ద కాపాలికు డతనికి తటస్థపడ్డాడు. తనదారికి అడ్డంగా నిలబడినవ్యక్తిని తోసుకుపోలేక నవకుమారుడు, "ఎవరు నువు?" అని అడిగాడు.

"నన్ను గుర్తించలేదా?" అని కాపాలికు డడిగాడు.

నవకుమారు డీసారి ఆ మనిషిని గుర్తించాడు

"కపాలకుండల మిమ్మల్ని కలుసుకోటానికేనా పోతున్నది?" అని అడిగాడు.

"కాదుకాని నీతో కొంచెం మాట్లాడాలి."

"నన్ను చంపటానికి వచ్చావా? ఐతే పద. కిందటిసారే నేను ప్రాణం అర్పించి ఉండవలసింది. ఆపని చెయ్యనందుకు అనుభవిస్తున్నాను."

"నేను నిన్ను చంపటానికి రాలేదు. అంటే నీ ప్రాణం కోరటం లేదు. ఇంట్లోకి పద. నీతో మాట్లాడాలి."

"ఒక్క క్షణం నన్ను వదిలితే ఒకపని పూర్తి చేసి వస్తాను."

"ఆ పాపాత్మురాలివెంట పోవాలనుకుంటున్నావు. అది ఎక్కడికి పోతున్నదో నాకు తెలుసు. నేను నిన్నక్కడికి తీసుకుపోగలను. నువు చూడగోరేది చూపించగలను."

నవకుమారుడు కాపాలికుడితోసహా తన ఇంట్లో ప్రవేశించాడు.

కాపాలికుడు ఒక ఆసనంమీద కూర్చుని, తన రెండు చేతులూ నవకుమారుడికి చూపి, "రెండు చేతులూ బద్దలయిపోయాయి. వీటిలో ఇప్పుడు ఏమాత్రమూ చలనం లేదు." అన్నాడు.

ఈ కపాలికుడు ఇసకగుట్ట అడుగుకు పడిపోయినప్పుడు ఆయన చేతులు దెబ్బ తిన్నాయి. ఆ సమయంలో తాను అపస్మారక స్థితిలో ఉండగా అంబ కనిపించి తనకు కపాలకుండలను బలి ఇయ్యమని కోరిందనీ, అందుకిప్పుడు తనకు మనిషి సహాయం కావాలనీ, నిన్నరాత్రి కపాలకుండల ఒక బ్రాహ్మణయువకుణ్ణి కలుసు

కున్నదనీ, ఈ రాత్రికూడా ఆ వ్యక్తిని కలుసుకునేటందుకే వెళ్ళిందనీ చెప్పాడు. కపాలకుండలను చంపటానికి నవకుమారు డభ్యంతరం చెప్ప నవసరం లేదు. ఆమెను బలి ఇస్తే కాపాలికుడి పని కూడా గిడుస్తుంది. ఆమెను కాపాలికుడు అంబకు బలివ్వటంలో నవకుమారుడి సాయం అవసరం. ఇద్దరూ అరణ్యంలోకి బయలుదేరారు.

ఈలోపల కపాలకుండల అరణ్యంలో ఉన్న శిథిలకుటీరాన్ని చేరుకున్నది. బ్రాహ్మణ యువకుడి వేషంలో లుత్ఫున్నిసా ఆమెకు కనిపించింది. ఇద్దరూ కలిసి ఒక ఖాళీ ప్రదేశానికి వెళ్ళి అక్కడ కూర్చుని మాట్లాడుతున్నారు.

కపాలకుండలను సత్రంలో కలుసుకుని పగ లిచ్చినది తనే నని లుత్ఫున్నిసా చెప్పి, "ఆ తకన్న చిత్రం ఏమంటే మనిద్దరమూ సవతులం." అన్నది. ఆమె తన పూర్వకథ అంతా చెబితేగాని కపాలకుండలకు ఈ బంధుత్వం అర్థం కాలేదు.

"నీకూ, నీ భర్తకూ ఎడబాటు కలిగించి అతను నిన్ను విడిచిపెట్టేటట్టు చేద్దామనుకున్నాను. కాని ఇప్పుడా ఆలోచన మానేశాను. కాపాలికుడు నీకు కీడు కోరి నీ పేరుజపిస్తూ హోమం చేస్తున్నట్లు తెలిసి, ఆయన సహాయం పొందుదామనుకున్నాను. మేం మాట్లాడుకోవటంలో ఆయన నిన్ను చంపబోతున్నట్టు తెలిసింది. నా కది సమ్మతం కాలేదు. ఆ సమయంలోనే నువ్వు వచ్చావు. ఆయన ఉద్దేశం పూర్తిగా తెలుసుకుందామని నిన్ను దూరంగా కూర్చోబెట్టి ఆయనవద్దకు వెళ్ళాను. ఆయన నీ కథంతా చెబుతూ నన్ను కూర్చోబెట్టాడు. నీ ప్రాణం కాపాడుతున్నాను. నా కొక ఉపకారం చెయ్యగలవా?" అన్నది లుత్ఫున్నిసా.

"ఏం చెయ్యాలి?" అన్నది కపాలకుండల.

"నాకూ కూడా ప్రాణదానం చెయ్యి. నీ భర్తను విడిచిపెట్టు."

"విడిచి ఎక్కడికి వెళ్ళను?"

"దూరం — చాలా దూరం వెళ్ళిపో. నీ కేలోటూ ఉండదు. డబ్బూ, దాసీలూ, మంచి భవనం — అన్నీ ఇస్తాను, రాణీలాగా ఉండు."

"అవేవీ నే నెరగిన సుఖాలు కావు. నేను నీ సుఖానికి అడ్డంరాను. నేను అడవి మనిషిని. ఇకనుంచీ అడవిలోనే జీవిస్తాను."

కపాలకుండల తన కోరికను ఇంత తేలికగా సమ్మతిస్తుందని లుత్ఫున్నిసా అనుకొనలేదు. వాళ్ళిద్దరూ మాట్లాడుకోవటాన్ని కాపాలికుడూ, నవకుమారుడూ గమనిస్తున్నారు. వారికి వీరిమాటలు వినిపించటం లేదుగాని మనుషులు కనిపిస్తున్నారు. వాళ్ళు ఒకరి నొకరు ఆనుకుని కూర్చున్నారు. ముడివెయ్యని కపాలకుండల జుట్టు, మగవేషంలో ఉన్న లుత్ఫున్నిసా భుజాలమీద పడుతున్నది.

ఆ దృశ్యం చూసి నవకుమారుడు హతాశుడై నిలబడినచోటనే చతికిలబడిపోయాడు.

"నాయనా, నిస్పృహచెందకు. భవానీ ప్రసాదం తీసుకుని బలం తెచ్చుకో," అంటూ కాపాలికుడతనికి సారా అందించాడు. నవకుమారుడికి కొంతబలం వచ్చింది.

ఉత్పున్నిసా కాపాలకుండల చేతికి తన ఉంగరం పెట్టింది. అది చూసిన నవకుమారుడు కంపించసాగాడు. కాపాలికుడు ఆతనిచేత మరికొంతసారాయి తాగించాడు.

కపాలకుండల ఉత్పున్నిసావద్దగ సెలవు తీసుకుని ఇంటిదారిన బయలుదేరింది కాపాలికుడూ, నవకుమారుడూ ఆమెను అనుసరించారు

కపాలకుండల తన మనసులో అన్నీ బంధాలనూ తెంచేసుకున్నది. ఆమె కిప్పుడు దేనిపైనా ఆశ లేదు; భవానికి బలి కావటానికికూడా ఆమె ఇప్పుడు సిద్ధంగా ఉంది

నవకుమారుడు మరొకసారి సారా తాగి, "దేనికి ఆలస్యం?" అన్నాడు

కాపాలికుడు గొంతెత్తి, "కాపాలకుండలా." అని పిలిచాడు

కపాలకుండల ఆ పిలుపు విని అదిరిపడింది నవకుమారుణ్ణి పెళ్ళాడాక తనను ఆ పేరుతో ఎవరూ పిలవలేదు. ఆమె తనను వెంబడించే వ్యక్తులను కొంచెం ఆలస్యంగా గుర్తించి, కాపాలికుడితో, "నన్ను బలి ఇవ్వటానికి వచ్చావా, నాయనా!" అన్నది.

నవకుమారుడు ఆమె చేతిని దృఢంగా పట్టుకున్నాడు.

కాపాలికుడు మృదువుగా, "మావెంట రా, తల్లీ," అన్నాడు

ముగ్గురూ బయలుదేరారు. నవకుమారుడు కపాలకుండల చెయ్యి వదలలేదు. వాళ్ళు కాపాలికుడి పూజాస్థానం చేరారు. అది గంగాతీరాన గల ఇసకబయలు. దాని మధ్యగా నదీనీరు పోటు సమయంలో వచ్చి, మళ్ళీ తీస్తూంటుంది. ఇసక మైదానంలో గంగను ఆనివున్న ప్రదేశం ఎత్తయినది దాని దిగువన గంగ చాలా లోతు ఒక్కొక్కసారి ఒడ్డున ఉన్న ఇసక విరిగి నదిలో పడిపోతూఉంటుంది.

పూజాస్థలంలో అగ్ని వెలుగుతున్నది. పూజకూ, బలికీ అవసరమైన సామగ్రి అంత సిద్ధంగా ఉన్నది. కాపాలికుడు పూజకు కూర్చున్నాడు. కూర్చుంటూ ఆయన నవకుమారుడితో, కపాలకుండలను స్నానం చేయించి తీసుకురమ్మని చెప్పాడు.

నవకుమారుడు కపాలకుండలను చెయ్యి పట్టుకుని తీసుకుపోసాగాడు. అతని చెయ్యి వణకటం చూసి ఆమె, "భయంగా ఉందా?" అని అడిగింది.

"అతని మైకం కొంచెం కొంచెమే తగ్గుతున్నది, "లేదే?" అన్నాడు

"అయితే; ఎందుకు వణుకుతున్నారు?"

"భయం కాదు; ఏడుపు రావటం లేదు. కోపంతో వణుకుతున్నాను."

"ఏడుపు దేనికి?"

"ఏడు పెందుకా? నీ కేం తెలుస్తుంది మృణ్మయీ సౌందర్యానికి వెర్రెత్తిపోయినదానివికావు. నీ గుండెలను ఎన్నడూ చీల్చుకోలేదు." అంటుండగానే నవకుమారుడికి దుఃఖం వచ్చేసింది అతను ఆమె కాళ్ళపైన పడి ఏడుస్తూ, "మృణ్మయీ, నీలో కళంకం లేదని ఒక్కసారి చెప్పు. నిన్ను నా హృదయాని కెత్తుకుని ఇంటికి తీసుకుపోతాను." అన్నాడు.

"న న్నెందుకడగలేదూ? అడిగితే చెప్పిఉండేదాన్ని. మీరు నా వెంట చూసినది

పద్మావతిని. నేను కళంకినిని కాను. కాని నే నింటికి రాను. భవానికి బలి అయిపో తాను. తప్పక బలి అవుతాను. మీ రింటికి వెళ్ళిపోండి. నా కోసం విచారించకండి."

'అలా జరగటానికి వీల్లేదు, మృణ్మయీ,' అంటూ నవకుమారుడు చేతులు చాచి ఆమె నాలింగనం చేసుకోబోయాడు. కాని అతని ప్రయత్నం ఫలించలేదు. అదే క్షణంలో పెద్ద కెరటం వచ్చి, కపాలకుండల నిలబడి ఉన్న ఇసుకదిబ్బ నదిలో విరిగి పడిపోయింది. ఆ భయంకరమైన శబ్దం వింటూ, నవకుమారుడు కపాలకుండల నదిలో పడటం చూశాడు.

మరుక్షణం అతనుకూడా నదిలోదూకి కపాలకుండలకోసం వెతకసాగాడు. అతనికి ఈత బాగా వచ్చు. కాని అతనికి కపాలకుండల దొరకనే లేదు. అతను కూడా ఆ నదిలోనుంచి మళ్ళీ బయటికి రాలేదు. వాళ్ళిద్దరూ ఏమైపోయారో ఎవరికీ తెలీదు.

*